

Éretlen piac

Bátor lépésre szánta el magát ez év tavaszán Nógrád Megye Önkormányzata, komolyan vette a nyitott energiapiac hívogató üzenetét, mely tárt karokkal vár minden olyan villamos fogyasztót, aki hajlandó a passzív számlafizetésen túl jobban odafigyelni a fogyasztás szerkezetére, jellegzetességeire, esetleg elindul a környezettudatos, aktív energia-management irányába.

Hidegzuhanyként ért mindenkit, hogy a mintegy 30 kereskedelmi engedélyes közül, még a nagyok közül is csak 3-an vásárolták meg a kiírást, és végül is csak egy érvényes ajánlat érkezett be. A kiértékelést egyszerűsítette, a piacról kialakult képet viszont drasztikusan módosította a közüzemi árat lényegesen meghaladó ajánlati ár. Az eljárást ilyen módon eredménytelennek kellett nyilvánítani.

A közbeszerzési kiírást megelőző felmérési munkát, a meglévő jogi keretekhez legjobban illeszkedő kiírási konstrukció kialakítását és magát a közbeszerzési eljárás levezénylését a Power Consult Kft. végezte az Önkormányzattal együtt. A szűkös eredmény ellenére mégis részleges sikerként könyveljük el, hogy

- Az Önkormányzat tisztában lett az általa üzemeltetett intézményrendszer villamos-energia felhasználási jellegzetességeivel
- Helyi tarifális megtakarítási lehetőségekre derült fény
- Egy újabb közbeszerzési eljáráshoz számos adat van az Önkormányzat birtokában és nem utolsó sorban
- Úttörő jelleggel egy működőképes közbeszerzési modell áll az önkormányzati típusú energiafogyasztók számára – amit természetesen tovább lehet finomítani a tényleges kilépések érdekében

De mi lehet az oka, hogy a piac nem érdeklődik az országos fogyasztás 10 %-át meghaladó önkormányzati szektor iránt? Hogyan lehet egy piaci kínálati ár (az egyébként piacról táplálkozó) közüzemi árnál jelentősen magasabb? Vajon csak a likvid (még szabad) energia hiánya, vagy inkább a meglévő struktúrák fenntartása iránti szándék hozta ezt az eredményt?

2005. november 24-én Nyíregyházán tartották "Az önkormányzati energiagazdálkodás aktuális kérdései Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" című szimpóziumot, ahol Bessenyei Tamás, a Power Consult Kft. szakértője szerint a fogyasztói (önkormányzati) és a kínálati (kereskedői) oldal elvárásai oly távol állnak egymástól, hogy nem jöhetett létre egyelőre a kívánt eredmény:

Míg az önkormányzatot az alábbiak jellemzik:

- Sok és sokféle fogyasztó (oktatási intézmények, kórház, múzeum, könyvtár, levéltár, szociális intézmények, stb.)
- Sok telephely és vételezési pont, sokféle közüzemi díjszabással
- Többnyire kifizetés nélküli vételezés
- Telephelyenkénti alacsony fogyasztás (szolgálati lakás, garázs, üdülő, stb.)
- Kiszámíthatatlan és nehezen befolyásolható fogyasztás
- Energetikus szakember hiány (számla - gazdasági iroda)
- Mérőóra és csatlakozási telj. nyilvántartás hiánya

- Intézményenkénti önálló gazdálkodás
- A beszerzés a Kbt. hatálya alá tartozik
- Kötött ár igénye lehetőleg több évre

A fentiekkel szinte homlokegyenest ellenkező az eddigi hazai kereskedői gyakorlat:

- A piacra főként nagyfogyasztók léptek ki, kevés telephellyel és kevés mérővel (gyárak, üzemek)
- A fogyasztás menetrendes, vagy jól becsülhető
- Nincs vezérelt-különmért fogyasztás
- Középfeszültségű vételezés a döntő, a profilos fogyasztó nem jellemző
- Maximum 1 évre vonatkozó fix ár
- Csak energiadíjak számlázása, rendszerhasználati díjak nélkül
- A többfordulós, elhúzódó ármegállapodás nehezen illeszthető a kötött közbeszerzési gyakorlatba

A nyíregyházi szimpóziumon „Az energiapiaci liberalizáció önkormányzatokat érintő fejleményei” című előadásában Dr. Grabner Péter a Magyar Energia Hivatal főosztályvezetője a hazai és az EU törvényhozás közötti fáziseltérésekre hívta fel a figyelmet, amelyek szintén okozhatják azt a fordított helyzetet, melyben a közüzemi ár egy nagy, nem közvetlen lakossági csoport számára tartósan és jelentősen alacsonyabb, mint a szabadpiaci ár.

Dr. Drucker György az ExLibris Kft. munkatársa a 2005. nov. 30-án a Power Consult Kft. által szervezett szakmai napon a villamos-gázpiaci analógiát felhasználva az alig megindult gázkereskedelem hasonló „besülését” vizionálta a közeljövőre, amennyiben a jelenlegi keretek nem változnak.

Összességben megállapíthatjuk, hogy a hazai a villamos-energia piac még nem képes versenyképes áron ellátni az önkormányzati intézményeket oly módon, hogy az ne jelentsen az önkormányzat számára folyamatosan több munkát, mint a közüzemi vételezés. Amíg a keresleti és kínálati oldal távol áll egymástól, nem valószínű, hogy gyors kilépési hullám indulna meg. Ebben a társas- (társadalmi) játékban minden félnek lépnie kell a másik felé, de ebbe bele kell érteni a piacszabályozókat is.

Budapest, 2005. december 12.

Dr. Kádár Péter

További információk:

Dr. Kádár Péter ü.v.
Power Consult Kft.
06 20 9 447 241
info@powerconsult.hu

Dr. Barta László főjegyző
Gyergyói László
Nógrád Megye Önkormányzata
06 32 620 100